

Orientering til OSO Helgeland

Sak 29/ 2020 Ny desentralisert sykepleierutdanning på Helgeland

I et samarbeidsprosjekt mellom VID vitenskapelige høgskole, alle kommunene på Helgeland og Helgelandssykehuset jobber nå vi med å få til etablering av ny desentralisert sykepleierutdanning på Helgeland, med oppstart i 2021. Det jobbes intenst med faglig utvikling av en ny desentralisert utdanning og med å sikre finansiering til oppstart.

Om utdanningen

Studiested blir i Sandnessjøen og utdanningen skal være en samlingsbasert, desentralisert sykepleierutdanning på deltid. Dette betyr at VID bruker mulighetene som teknologien og pedagogikken gir til å tilby fleksibel og framtidsrettet utdanning. For studentene innebærer det utstrakt bruk av teknologi som gjør at de i større grad kan ta deler av utdanningen på hjemstedet. Utdanningen er tenkt som et deltidsstudie over 4 år der det veksles mellom samlinger i Sandnessjøen og mer selvstendig arbeid med studiet (enten individuelt eller i grupper) mellom samlingene. Halvparten av utdanningen foregår i praksisstudier ute i helsetjenesten, i kommunehelsetjenesten og i sykehus. Studiet vil dessuten være innovativ på den måten at studentene blir utrustet til nytenking, blant annet gjennom prosjektsamarbeid med praksisfeltet.

Bakgrunn for prosjektet

Tilgang til rett kompetanse og kapasitet er avgjørende for sikre likeverdige helsetjenester til innbyggerne på Helgeland. I årene fremover vil særlig aldringen av befolkningen påvirke behovet for kompetanse og kapasitet i helse- og velferdstjenestene, herunder ventes spesielt rekruttering av sykepleiere å bli krevende (NOU 2019:2, s.33). Det avleder et økt behov for livslang læring og lokal tilgang på fleksibel høyere utdanning og kompetansehevede tiltak. Utfordringen er at begge de tidligere utdanningstilbudene innen desentralisert, deltid sykepleierutdanning på Helgeland er nedlagt i 2019. Dette står i motsetning til behovet for sykepleiere til helsetjenestene på Helgeland.

Historisk sett har Nordland fylke, og Helgeland spesielt, kommet dårlig ut med hensyn til utdanningsnivået i befolkningen. Det er derfor liten tvil om at etableringen av den desentraliserte sykepleierutdanningen i Sandnessjøen høsten 2000 har bidratt sterkt til å lette rekrutteringen av sykepleiere på Helgeland. Det samme gjelder for den nett- og samlingsbaserte sykepleierutdanningen som eksisterte inntil nylig ved Campus Helgeland i Mo i Rana (Lund 2014, Hov 2018). Når det gjelder sykepleierutdanningen i Sandnessjøen kan det pekes på at fra oppstarten i 2002 til 2019 (siste år med opptak var 2016) er det uteksaminert ca. 200 sykepleiere i Sandnessjøen. Flesteparten i ettertid har fått sitt arbeidssted på Helgeland (Hov 2018). Hovedparten er rekruttert til kommunehelsetjenesten, men også Helgelandssykehuset Sandnessjøen har hatt stor nytte av en lokal sykepleierutdanning i forhold til rekruttering av sykepleiere.

Vanskelig rekruttering av sykepleiere til regionen tilsier at vi i stor grad må etterstrebe å heve kompetanse på de innbyggerne vi allerede har i regionen, og dette vil en tilgjengelig og fleksibel lokal utdanning bidra til (Hov 2018). Med dette som bakgrunn ser vi et stort behov for etablering av en fleksibel og framtidsrettet utdanning av sykepleiere i regionen. Vi ser også at et desentralisert utdanningstilbud på deltid er viktig for rekrutteringen til sykepleieryrket på Helgeland.

Samarbeid mellom kommuner, helseforetak og høgskole om ny sykepleierutdanning

I etterkant av nedleggelsene av de desentraliserte sykepleierutdanningene ved Nord Universitet, gikk Helgelandssykehuset HF og de 18 kommunene på Helgeland sammen for å initiere samarbeid med

andre aktuelle samarbeidspartnere i UH-sektor. Målet var å finne en utdanningsinstitusjon som kan tilby desentralisert og fleksibel sykepleierutdanning i vårt distrikt.

Resultatet ble at foretaket og kommunene inngikk et samarbeid med VID vitenskapelige høyskole (heretter VID). VID er en privat, akkreditert vitenskapelig høyskole. Høyskolen driver utdanning og forskning innenfor helse- og sosialfag, pedagogikk, ledelse, diakoni og teologi. VID har gode erfaringer med å tilby desentralisert vernepleierutdanning og tilbyr i dag sykepleierutdanning på heltid i Oslo og Bergen.

En innovativ og fleksibel sykepleierutdanning

Målet med prosjektet er å etablere en ny modell for desentralisert sykepleierutdanning der vi bruker mulighetene som teknologien og pedagogikken gir til å tilby fleksibel og framtidsrettet utdanning. På sikt er det et ønske for VID at en slik pilot kan danne grunnlag for å tilby desentralisert sykepleierutdanning til flere distriktsområder i landet.

Det genuine med vårt prosjekt er:

- Vi ønsker å skape en ny innovativ utdanningsmodell for å utdanne sykepleiere til distriktene. Det handler om å sikre kritisk kompetanse i kommuner og helseforetak, i områder av landet som har lavt utdanningsnivå og behov for særskilte tiltak for å bedre utdanningstilbudet.
- Vi vil ta i bruk av ny teknologi for å redusere klimaavtrykket og gi ei bærekraftig utdanning. Her ser vi blant annet FNs bærekraftsmål nr. 9 om innovasjon og infrastruktur som en viktig rettesnor i utarbeidelse og gjennomføringen av prosjektet. Et mål for prosjektet er å pilotere undervisnings- og veiledningsformer på distanse
- Vi vil benytte tilpassede pedagogiske metoder, utvikle nye modeller for praksisstudier og veiledning, som sikrer kvalitet og relevans i ei desentralisert, deltids sykepleierutdanning.
- Utdanningen vil særlig rette seg mot mer etablerte, voksne studenter. Vi vil hensynta at tilbudet skal være i en region der kulturen for å ta høyere utdanning er mindre sterk enn i andre deler av landet. Dette er tenkt som en pilot som kan breddes ut til andre områder med liknende kjennetegn, i en senere fase.
- Partnerne i prosjektet skal jobbe sammen om prekvalifisering av søkere og bidra til å rekruttere de rette søkerne til en slik desentralisert utdanning.
- Kandidatene skal være i et arbeidsforhold i primær eller spesialisthelsetjenesten under utdanningen og ha støtte fra arbeidsgiver i studieløpet.

Kort om prosjektorganisering og status

Prosjektet er etablert med en prosjektgruppe. Prosjektleder er rådgiver Silje Paulsen i Helgelandssykehuset HF. I prosjektgruppen er det representanter fra kommunene, fylkeskommunen, helseforetaket, og VID. Styringsgruppe for prosjektet består av representanter fra toppledelse i VID, kommunene på Helgeland og Helgelandssykehuset.

Prosjektet er nå inne i en forprosjektfase der vi søker om midler til å komme videre i arbeidet og det ventes svar på prosjektsøknadene i løpet av mai/juni. I tillegg jobbes det parallelt med forberedende arbeid med studieplan, kartlegging av aktuelle kandidater på Helgeland, tiltak for prekvalifisering og generell forberedelse til neste fase i prosjektet, herunder vurdering av kompetansebehov i det videre arbeidet og utviklingen av en mer detaljert milepælsplan for høsten 2020.